

**Sprawozdanie merytoryczne Opolskiego Forum Organizacji Socjalnych
z działalności za rok 2008**

Sprawozdanie zawiera:

- 1. Rzecznictwo interesów organizacji pozarządowych. Monitorowanie i współpraca z administracją samorządową i publiczną.**
- 2. Rozwój sektora pozarządowego na Opolszczyźnie.**
- 3. Wpieranie organizacji członkowskich /programy/**
- 4. Pozostałe działania statutowe Opolskiego Forum Organizacji Socjalnych**

Opolskie Forum Organizacji Socjalnych

- 1. Rzecznictwo interesów organizacji pozarządowych. Monitorowanie i współpraca z administracją samorządową i publiczną.**

Opolskie Forum Organizacji Socjalnych kontynuowało w roku 2008 działalność w zakresie rzecznictwa interesów opolskich organizacji pozarządowych oraz monitorowania działań administracji publicznej /szczególnie samorządowej/ w kontekście współpracy z sektorem pozarządowym.

- Konsultowanie projektów dokumentów samorządowych

W roku 2008 Opolskie Forum Organizacji Socjalnych mocno angażowało się w konsultacje i opiniowanie dokumentów ważnych z punktu widzenia organizacji pozarządowych, zarówno w perspektywie miasta jak i regionalnej. Braлиśmy udział w pracach związanych z:

- programem współpracy Urzędu Miasta Opola z organizacjami pozarządowymi na rok 2009, jako członek Zespołu Konsultacyjnego przy Prezydencie Miasta Opola
- realizowaniem programów operacyjnych na lata 2007-2013: Regionalny Program Operacyjnych Województwa Opolskiego oraz Program Operacyjny kapitał Ludzki , poprzez członkostwo w Komitecie i Podkomitecie Monitorującym
- opracowaniem i wdrażaniem Karty Współpracy Urzędu Miasta z Organizacjami Pozarządowymi

- **Interwencje**

Dzięki monitoringowi stron internetowych urzędów: marszałkowskiego, wojewódzkiego, miasta, innych podmiotów uczestniczących w polityce społecznej regionu /Wojewódzki Urząd Pracy, urzędy gmin i powiatów/ oraz dzięki zbieraniu informacji od organizacji członkowskich OFOS dotyczących współpracy samorządów z NGO, diagnozowaliśmy przypadki łamania przepisów i regulaminów zarówno podmiotów instytucjonalnych jak również nieprawidłowości różnego rodzaju komisji działających w obszarze pomocy społecznej i pracy socjalnej. W związku z tym podejmowaliśmy interwencje listowne, mailowe i telefoniczne / w przypadku naruszania praw organizacji, np. zasad przygotowywania i ogłaszania programów dotyczących rozwiązywania problemów społecznych, niejasnych procedur przyznawania dotacji oraz rozstrzygnięcia konkursów/. Interwencje dotyczyły między innymi:

- kwestii opóźnień w ogłaszaniu otwartych konkursów ofert na wykonanie zadań publicznych,
- niejasnych i sprzecznych procedur konkursowych jak również formularzy wniosków konkursowych zamieszczanych na stronach internetowych instytucji publicznych /np. Urząd Miasta/
- kryteriów oceny wniosków składanych przez organizacje członkowskie oraz przez bezpośrednich beneficjentów tychże organizacji /np. wnioski o dofinansowanie sprzętu rehabilitacyjnego dla osób niepełnosprawnych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych/
- równowagi i podziału sił w komisjach konkursowych omawianych wyżej

- kwestii nieodpłatnego korzystania przez organizacje pozarządowe z budynków będących własnością Urzędu Miasta Opola

- **Komitet Monitorujących Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego oraz Podkomitet Monitorujący Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013.**

W roku 2008 przedstawiciele OFOS: Jan Ostrowski /stały członek/ oraz Dorota Piechowicz /stały zastępca członka/, Piotr Dancewicz /stały zastępca członka/, brali udział w pracach w/w komitetów reprezentując interesy sektora pozarządowego. W grudniu 2008 roku odbyło się spotkanie członków Komitetów Monitorujących Program Operacyjny Kapitał Ludzki oraz Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 z przedstawicielami opolskich organizacji pozarządowych. Spotkanie powstało w ramach finansowania ze środków Programu "Wspieranie organizacji Pozarządowych 2008 - ścieżka EURO-NGO+" Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności. Spotkanie miało na celu zapoznanie przedstawicieli opolskich NGO z wytycznymi i procedurami prac komitetów monitorujących oraz analiza dotychczasowego udziału w tych ciałach przedstawicieli sektora pozarządowego. Po analizie oraz porównaniu stanu rzeczy w omawianych obszarze w innych regionach /dzięki obecności przedstawiciela Komitetu Monitorującego POKL z ramienia Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych – Mirosławy Hamera/ określono wnioski i najpilniejsze zadania do realizacji w ramach realizacji programów operacyjnych oraz prac komitetów. Zwrócono uwagę na:

- Słabą wiedzę na temat działalności organizacji zarówno wśród samorządowców jak i przedstawicieli organizacji trzeciego sektora.

- Kwestie kompetencji i zadań, które powinien realizować pełnomocnik ds. organizacji pozarządowych przy Urzędzie Marszałkowskim. Jak jest a jak być powinno / głosy i doświadczenia organizacji/ .

- Potrzebę spotkań roboczych dotyczących pracy komitetów - Podjęcie aktywnych kroków do sformalizowania powstania grupy roboczej dotyczącej pracy Komitetów oraz wdrażania programów operacyjnych.

- Dużą rozbieżność w interpretacji przepisów i wytycznych przez pracowników Wojewódzkiego Urzędu Pracy – Instytucja Pośrednicząca II stopnia /Program Operacyjny Kapitał Ludzki/ .

- Nierówny rozkład środków finansowych dla przedstawicieli NGO oraz jednostek samorządów w konkursach .

- Brak działań wyprzedzających dla należytego przygotowania do pracy członków Komitetów Monitorujących

- Zastrzeżenia co do czytelności w kryteriach oceny projektów, które mogą składać w drodze otwartych konkursów organizacje pozarządowe

- Słabą komunikację i przepływ dokumentacji dla członków komitetów z Urzędu Marszałkowskiego , jako Instytucji Zarządzającej.

- Potrzebę szkoleń dla członków komitetów – wyposażenie w odpowiednie narzędzia działania.

- Konieczność zgłaszania sugestii na Komitetach Monitorujących oraz wykorzystanie obecności niezależnych ekspertów z Komisji Europejskiej.

- Niejasność i zmiany w dokumentacji konkursowej już w trakcie składania wniosków – sytuacje które miały miejsce w realizacji PO KL
- Potrzeba większej wiedzy dla członków organizacji pozarządowych na temat sposobów i wytycznych oceniania wniosków.
- Kwestię odwołań od decyzji instytucji pośredniczącej – jak poprawnie konstruować odwołania, techniki i pomocne narzędzia /szkolenia na temat procedury odwołania/
- Nieracjonalność wymagań stawianych organizacjom już przed podpisaniem umowy dotyczącej realizacji projektów – duży problem zgłaszany przez organizacje
- Procedury i techniki prowadzenia negocjacji z partnerami administracyjnymi
- Błędy w planowaniu i przyjmowaniu harmonogramów oraz ogłaszaniu konkursów
- Preferowanie przez Instytucje pośredniczącą, instytucji publicznych kosztem trzeciego sektora
- Mała rozpoznawalność i dostęp do członków komitetów monitorujących na Opolszczyźnie wywodzących się z trzeciego sektora – główny wniosek ze spotkania.

2. Rozwój sektora pozarządowego na Opolszczyźnie.

- **Promowanie związku federacyjnego Opolskiego Forum Organizacji Socjalnych i pozyskiwanie nowych członków przez OFOS**

W roku 2008 staraliśmy się promować działania i osiągnięcia Opolskiego Forum Organizacji Socjalnych i samej idei federalizacji sektora pozarządowego na spotkaniach, szkoleniach, warsztatach i konferencjach, a także poprzez prezentacje, materiały promocyjne i informacyjne o OFOS na stronach internetowych podmiotów pozarządowych i publicznych. Promocja ta odbywała się również poprzez rozwijanie i wspieranie współpracy międzynarodowej między organizacjami branżowymi z Polski i Niemiec – działanie to było realizowane poprzez wizyty studyjne i wymiany delegacji ze związków socjalnych: Opolskiego Forum Organizacji Socjalnych oraz Parytetowego Związku Socjalnego Nadrenii – Palatynatu i Saary.

W roku 2008 do OFOS przystąpiły 4 nowe organizacje:

- 1) Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Dzieci Niepełnosprawnych „Integracja” w Ozimku
- 2) Filia Opolskiego Stowarzyszenia Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Prudniku
- 3) Stowarzyszenie Przyjaciół Misji Franciszkańskich im. O. Domika Kiescha /Góra Św. Anny/
- 4) Stowarzyszenie Przyjaciół Chorych „Nadzieja” w Namysłowie

Kolejne organizacje prowadzą coraz bliższą współpracę i deklarują w najbliższym czasie chęć przystąpienia do organizacji federacyjnej.

Obecnie w OFOS jest zrzeszonych 23 organizacje członkowskich / dokładna lista organizacji znajduje się w tabeli poniżej/.

W roku 2008 Opolskie Forum Organizacji Socjalnych wraz z organizacjami członkowskimi było współorganizatorem forum organizacji pozarządowych w Strzelcach Opolskich, Prudniku i Kluczborku.

Miasto	Nazwa organizacji
Opole	Fundacja „Dom Rodzinnej Rehabilitacji Dzieci z Porażeniem Mózgowym”
Opole	Wojewódzkie Towarzystwo Walki z Kalectwem

Opole	Polski Związek Niewidomych Oddział Opole
Opole	Polski Związek Głuchych Oddział Opole
Opole	<i>Fundacja Pomocy Dzieciom „Bądź Dobroczyńcą”</i>
Opole	<i>Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Diecezji Opolskiej</i>
Opole	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Opole
Opole	<i>Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niesłyszącym „Auricor”</i>
Opole	Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Oddział Opole
Opole	Opolski Klub Sportowo – turystyczny Osób Niewidomych i Słabowidzących CROSS
Opole	Ogólnopolskie Stowarzyszenie Seniorów Koło Seniora przy DDP „Magda-Maria”
Opole	Stowarzyszenie Na Rzecz Autyzmu „UCZYMY SIĘ ŻYĆ RAZEM”
Opole	Stowarzyszenie na Rzecz Integracji Środowiska „Chciej Chcieć”
Głucholazy	Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Otwarte Drzwi”
Nysa	<i>Związek Osób Niepełnosprawnych w Nysie</i>
Namysłów	<i>Stowarzyszenie Przyjaciół Chorych „Nadzieja” Namysłów</i>
Kluczbork	<i>Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Nadzieja”</i>

Zdzieszowice	Katolickie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych
Opole	Stowarzyszenie Uniwersytetu III Wieku
Opole	Opolskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom z Zespołem Downa
Góra Św. Anny	Stowarzyszenie Przyjaciół Misji Franciszkańskich im. O. Dominika Kiescha
Prudnik	Filia Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Prudniku
Ozimek	Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Dzieci Niepełnosprawnych „Integracja”

- **Publikacja „Niepełnosprawne dziecko? Otwórz się na pomoc”**

W czerwcu 2008 roku wydana została publikacja skierowana głównie do rodziców, opiekunów oraz osób pracujących z dziećmi niepełnosprawnymi i ich rodzinami. Publikacja była wydana w ramach realizacji projektu Akcja Człowiek w grupie branżowej „Poprawa sytuacji osób niepełnosprawnych”. Zadanie było kierowane potrzebą wsparcia dla rodziców dzieci niepełnosprawnych w pierwszym etapie gdy dowiadują się o niepełnosprawności swojego dziecka. Taką potrzebę zgłaszali przedstawiciele organizacji socjalnych, którzy na co dzień pracują z rodzicami dzieci niepełnosprawnych, znają ich potrzeby i trudności. Stąd potrzeba stworzenia innowacyjnej publikacji, która zawiera informacje na temat różnych typów niepełnosprawności oraz możliwości wsparcia dla rodziców /świadczonego głównie przez organizacje i instytucje pomocy społecznej/. W opracowaniu publikacji brali udział przedstawiciele socjalnych organizacji członkowskich OFOS oraz innych podmiotów zajmujących się działaniami na rzecz osób niepełnosprawnych.

Opolskie Forum Organizacji Socjalnych

- **Media o społecznej działalności Opolskiego Forum Organizacji Socjalnych /wycinki prasowe i programy realizowane przez OFOS/**

Z roku na rok rośnie zainteresowanie mediów działalnością pożytku publicznego i rolą jaką wypełniają w lokalnym środowisku organizacje pozarządowe. Również dało się to odczuć w działaniach OFOS w roku 2008, w którym poszczególne inicjatywy i programy znajdowały odbicie w lokalnych mediach. Wśród tematów – programów o których najczęściej była mowa na lamach prasy, w rozgłoszeniach radiowych i telewizyjnych znalazły się:

- „Akcja Człowiek” – ogólne informacje o etapach projektu, zadaniach w grupach branżowych i wpływu na zmiany w społeczności, której dotyczą. Media była powiadamiane o kolejnych terminach spotkań projektowych oraz znaczących wydarzeniach z tym związanych.
- „Trener Pracy – szansa pełnej aktywności zawodowej dla osób niepełnosprawnych” – informacje na temat założeń projektu, kryteriów przystępowania do projektu i specyfiki beneficjentów. Na temat działań związanych z projektem i wymiernych rezultatach mieszkańcy Opola mogli przeczytać w prasie lokalnej jak również temat ten poruszany był w licznych audycjach radiowych jak również w

spotach telewizyjnych. Media brały udział w warsztatach z beneficjentami projektu jak również kadrami Trenera Pracy.

- „Regionalne Centrum Wolontariatu” – media szczególnie często zajmowały się aktywnością wolontariacką w naszym mieście i regionie. Stąd w roku 2008 zainteresowanie to skierowane było na działania szkoleniowe Centrum Wolontariatu, bieżące oferty, integracje w obszarze Wolontariatu oraz akcje skierowane do wolontariuszy i korzystających z ich wsparcia.

- „Akademia e-Seniora” – pracownia komputerowa dla seniorów od samego początku swego działania cieszyła się ogromnym zainteresowaniem mieszkańców miasta Opola.

Prasa ogólnopolska prowadziła duże kampanie społeczne, które miały przybliżyć obraz seniora w polskim społeczeństwie – pokazać jakie funkcjonują mity a jaka jest rzeczywistość. Właśnie z tą rzeczywistością media opolskie starały się dotrzeć do swych odbiorców a Akademia e-seniora była tego najlepszym przykładem. Media przekazywały informacje o kolejnych edycjach kursu, o rekrutacji seniorów do grup szkoleniowych, o nowych inicjatywach realizowanych dla osób starszych i przez nich samych prowadzonych / Wolontariat 50+/.

3. Wspieranie organizacji członkowskich /programy/.

• **Zakończenie projektu Akcja Człowiek**

Czas realizacji projektu: 1.07.2006 – 30.06.2008r. Celem projektu było zwiększenie aktywności organizacji społecznych i podniesienie jakości ich działań oraz poszerzenia współpracy z administracją samorządową na rzecz zaspokajania potrzeb osób niepełnosprawnych, osób starszych oraz dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym. W ramach projektu w biurze Opolskiego Forum Organizacji Społecznych prowadzone były usługi informacyjne, konsultacyjne i doradcze dla przedstawicieli organizacji pozarządowych z zakresu: zarządzania organizacją, księgowości w organizacji, aspektów prawnych, ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, ustawy o zatrudnieniu socjalnym, funduszach strukturalnych oraz innych kwestii organizacyjnych zależnych od potrzeb organizacji.

Zadanie zrealizowane w ramach projektu:

„Poprawa sytuacji osób niepełnosprawnych” – wydanie publikacji „Niepełnosprawne dziecko” *Otwórz się na pomoc*. Zadanie to zostało wyłonione w trakcie pierwszych rund spotkań w ramach tej grupy branżowej a było kierowane potrzebą wsparcia dla rodziców dzieci niepełnosprawnych w pierwszym etapie gdy dowiadują się o niepełnosprawności swojego dziecka. Taką potrzebę zgłaszali przedstawiciele organizacji społecznych, którzy na co dzień pracują z rodzicami dzieci niepełnosprawnych, znają ich potrzeby i trudności. Stąd potrzeba stworzenia innowacyjnej publikacji, która zawiera informacje na temat różnych typów niepełnosprawności oraz możliwości wsparcia dla rodziców /świadczonych głównie przez organizacje i instytucje pomocy społecznej/. W opracowaniu publikacji brali udział przedstawiciele społecznych organizacji członkowskich OFOS oraz innych podmiotów zajmujących się działaniami na rzecz osób niepełnosprawnych.

„Pomoc ludziom starszym dotkniętym i zagrożonym niepełnosprawnością” – przedstawiciele tej grupy branżowej określili podczas pierwszych spotkań zakres tematyczny zadania w oparciu o potrzeby środowiska osób starszych. Zadaniem do realizacji była szeroko rozumiana edukacja i szkolenia dla osób starszych zmierzająca do aktywizacji osób starszych i poszerzenia zaangażowania w udział w życiu społecznym. To zadanie zostało zrealizowane poprzez: Akademię e-Seniora /szkolenie dla osób 50+ z zakresu obsługi komputera i Internetu/, Klub e-seniora /będący kontynuacją akademii i aktywności seniorów w środowisku / oraz wolontariat poprzez promocje działań związanych z wolontariatem i zaangażowaniem seniorów w sprawy społeczne. Pomocny w tych działaniach był udział w projekcie Senior Task Force, w trakcie którego z ramienia OFOS został przeszkolony regionalny doradca ds. wolontariatu wśród osób starszych.

„Praca z dziećmi i młodzieżą zagrożonymi wykluczeniem społecznym” – działania podejmowane z środowiska dzieci i młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym są niezwykle

ważne ze względu na warunki i styl życia młodego pokolenia. Okazanie wsparcia i profesjonalnych działań w kryzysowym okresie życia młodego człowieka jest niezwykle ważne dla jego dalszych losów. Organizacje uczestniczące w spotkaniach tej grupy branżowej sygnalizowały iż brak jest wystarczającej wiedzy i informacji na temat sytuacji oraz potrzeb dzieci i młodzieży a co za tym idzie sytuacji i ofert samych organizacji działających na rzecz tej grupy wiekowej. Zadaniem do realizacji w tej grupie było przeprowadzenie diagnozy wśród omawianych podmiotów w oparciu o badania ankietowe i ich analizę. Wyniki badań ujęliśmy w raport który przekazaliśmy podmiotom pozarządowym i instytucjonalnym działającym w niniejszym obszarze.

Punkt porad prawnych i konsultacji dla organizacji pozarządowych – punkt prowadzony od września 2006r. realizował wparcie i doradztwo w szerokim zakresie tematycznym.

Warto podkreślić, że poradnictwo to wiązało się z niezwykle istotnymi zagadnieniami w działaniu organizacji pozarządowych. Zadanie to stanowi ważny element w osiąganiu głównych celów projektu bowiem poprzez fachowe wsparcie i angażowanie się federacji w sprawy mniejszych organizacji, mogły one przekonać się o skuteczności działań federacyjnych oraz nawiązywać kontakty i rozwijać współpracę zarówno z innymi branżowymi organizacjami jak i administracją samorządową. Statystyka porad pokazuje na duże potrzeby takiego wparcia dla organizacji szczególnie w zakresie organizacji pracy i projektowaniu oraz wnioskowaniu o środki finansowe. Jest to potrzeba, która należy zaspokajać również w przyszłości bowiem braki w funkcjonowaniu organizacji w tym zakresie są nadal odczuwalne.

➤ **Główne wnioski i postulaty płynące z realizacji projektu Akcja Człowiek**

- zwiększenie wiedzy wśród przedstawicieli opolskiego sektora pozarządowego na temat organizacji federacyjnych, ich roli i wpływu na politykę społeczną oraz współpracę zarówno w obszarze sektora non profit jak również z sektorem administracji i biznesu

- rozwój integracji i wzajemnej identyfikacji zarówno wśród organizacji członkowskich OFOS jak i innych organizacji w mieście oraz regionie

- podniesienie kwalifikacji oraz strategicznego działania w obszarze grup branżowych tj. organizacji działających na rzecz osób niepełnosprawnych, starszych oraz dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym

- wzrost zaangażowania organizacji socjalnych we wspólne działania i wymianę doświadczeń w celu poprawy sytuacji ostatecznych beneficjentów ich działalności

- zmiany w społecznym odbiorze organizacji socjalnych oraz umocnienie ich roli jako kreatorów społecznej rzeczywistości

- zaangażowanie organizacji w działalność struktur konsultacyjnych ds. współpracy z administracją

• **Regionalne Centrum Wolontariatu /RCW/**

Działalność Centrum skierowana jest na szeroko rozumianą promocję, rozwój i organizację wolontariatu wśród mieszkańców miasta Opola i regionu opolskiego. Centrum współpracuje i pośredniczy pomiędzy podmiotami uprawnionymi do korzystania ze świadczeń wolontariuszy, wolontariuszami, innymi placówkami zaangażowanymi w działalność wolontariacką oraz osobami indywidualnymi.

Główne zadania realizowane przez Regionalne Centrum Wolontariatu przy OFOS:

Prowadzenie biura RCW – w którego zakres działania wchodzi:

- prowadzenie pośrednictwa pracy dla wolontariuszy, pozyskiwanie ofert pracy dla wolontariuszy od podmiotów chcących skorzystać z ich wsparcia

- wspieranie organizacji pozarządowych, instytucji publicznych i innych uprawnionych podmiotów poprzez oferowanie im pomocy świadczonej przez wolontariuszy
- organizowanie pomocy potrzebującym /osoby niepełnosprawne, starsze, samotne, dzieci i młodzież zagrożone wykluczeniem społecznym, osoby z różnych przyczyn marginalizowane społecznie i niesamodzielne/
- podnoszenie kwalifikacji wolontariuszy poprzez prowadzenie cyklu profesjonalnych szkoleń
- umożliwienie wolontariuszom realizowane własnych pasji i zainteresowań
- rozwijanie pozytywnych postaw społecznych wśród wolontariuszy a poprzez ich działania w środowisku lokalnym
- podejmowanie przez wolontariuszy własnych inicjatyw związanych z ich indywidualnymi zdolnościami i doświadczeniami.
- opracowywanie bazy danych dotyczącej ofert pracy i podmiotów współpracujących z wolontariuszami
- koordynacja współpracy między stronami pracy wolontariackiej

Zaangażowanie w rozwój Wolontariatu studenckiego – poprzez :

- integrowanie funkcjonujących w środowisku akademickim form wolontariatu /jednostki organizacyjne, studenckie koła naukowe, koła zainteresowań/.
- promocja idei wolontariatu w środowisku akademickim oraz prowadzenie poradnictwa dla studentów w obszarze wolontariatu
- zwiększenie aktywności społecznej wśród studentów oraz umożliwienie im pracy wolontariackiej
- poznanie przez studentów / wolontariuszy problemów lokalnych społeczności i misji jaką jest praca na rzecz innych, co w przyszłości zaowocować powinno wysokim poziomem zaangażowania tych osób w działalność społeczną i publiczną.
- stworzenie studentom możliwości zdobycia nowych doświadczeń oraz sprawdzenie siebie w różnych sytuacjach społecznych
- pośrednictwo w organizacji praktyk studenckich realizowanych poprzez wolontariat
- rozwój sieci partnerstw lokalnych w obszarze wolontariatu / przykładem jest podpisane 7 marca 2008r., trójstronne porozumienie między Opolskim Forum Organizacji Socjalnych, Uniwersytetem Opolskim a Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Opolu/

Wolontariat Europejski

W roku 2008 zostały podjęte efektywne działania w procesie akredytacji do programu Wolontariatu Europejskiego / European Voluntary Service EVS/. Wolontariat Europejski jest inicjatywą adresowaną do wszystkich młodych ludzi w wieku 18 – 30 lat. Jest to świetna okazja, by zrobić coś dobrego na rzecz innych. Ale także dla siebie ponieważ wolontariat pozwala realizować różnorodną pasję i pomysły oraz zdobywać nowe umiejętności i rozwijać już posiadane. Daje możliwość sprawdzenia swoich praktycznych umiejętności językowych oraz ich znaczącej poprawy. W ramach Wolontariatu Europejskiego wolontariusze /uczestnicy programu/ mogą wyjechać do innego kraju na okres od 2 do 12 miesięcy. Opolskie Forum Organizacji Socjalnych posiada akredytację Narodowej Agencji Programu „Młodzież w działaniu” jako organizacja wysyłająca i goszcząca wolontariuszy. Wraz z naszym niemieckim partnerem Parytetowym Związkiem Socjalnym Nadrenii Palatynatu i Saary przygotowaliśmy się do wysłania i goszczenia wolontariuszy. Obie strony przyjmą po 2 osoby. Działanie te będą możliwe w połowie roku 2009. Wolontariusze, którzy wyjadą do Niemiec, będą pracować w jednym z dwóch domów dla seniorów w Saarbrücken, w południowo-zachodnich Niemczech. Wolontariusze, których gościć będzie OFOS będą uczestniczyli w programach realizowanych przez federację, w szczególności jako asystenci trenerów pracy w projekcie „Trener Pracy – szansa pełnej aktywności zawodowej dla osób niepełnosprawnych.

Akademia wolontariatu

Realizacja tematycznych szkoleń dla wolontariuszy prowadzonych również przez wolontariuszy – jest to cykl bezpłatnych szkoleń z zakresu tematyki przydatnej w pracy wolontariuszy z różnymi podopiecznymi. Szkolenia i warsztaty prowadzone w ramach Akademii podnoszą kwalifikacje i praktyczne umiejętności wolontariuszy. Wiedza z zakresu podstaw psychologii, pedagogiki, pracy socjalnej i doradztwa sprawia, że wolontariusze są bardziej świadomi i odpowiednio reagują w pracy z osobami indywidualnymi jak również z grupą. Poprzez szkolenia i warsztaty wolontariusze rozwijają u siebie konsekwencje, umiejętność planowania i zarządzania czasem, asertywności oraz sposobów radzenia sobie ze stresem.

Projekt Senior Task Force

Celem projektu jest wspieranie obywatelskiego zaangażowania i praktycznych form pomocy na rzecz osób starszych. Projekt ten zakłada aktywizację osób starszych również poprzez działania wolontariackie. Wsparcie to realizowane jest poprzez konsultacje prowadzone przez regionalnego doradcę Opolskiego Forum Organizacji Socjalnych, profesjonalnie przygotowanego do tego zadania w trakcie szkoleń realizowanych przez Wspólnotę Roboczą Związków Organizacji Socjalnych /inicjator programu/. Regionalny doradca świadczy pomoc dla socjalnych organizacji pozarządowych, grup samopomocowych i indywidualnych osób starszych, w zakresie pomocy osobom starszym i pracy z seniorami.

- **Akademia e-Seniora**

Zajęcia Akademii e-Seniora są częścią ogólnopolskiego projektu realizowanego w 10 miastach w Polsce (Kraków, Szczecin, Gdańsk, Warszawa, Wrocław, **Opole**, Kielce, Lublin, Katowice, Bydgoszcz), w których działa 11 pracowni internetowych UPC. Akademia e-Seniora to specjalny program nauczania obsługi komputera i Internetu dla seniorów. Inicjatywa powstała w odpowiedzi na bardzo duże zainteresowanie nowoczesnymi technologiami przez osoby starsze, czego przykładem była olbrzymia liczba zgłaszających się na kursy internetowe zorganizowane w 2006 i 2007 roku przez Firmę UPC Polska (na jedno miejsce zgłaszało się nawet 10 osób). W ten sposób burzony jest stereotyp seniora jako osoby nie zainteresowanej nowoczesnymi narzędziami komunikacji. Obecnie na 11 milionów osób w wieku powyżej 50 roku życia - stanowiących 29% polskiego społeczeństwa - tylko 6 procent korzysta z Internetu. Polscy seniorzy mają przy tym niewielkie możliwości zmiany tego stanu rzeczy z powodu ograniczonej oferty edukacyjnej. Tymczasem poznanie obsługi komputera i Internetu zbliża seniorów do ich rodzin, w szczególności młodego pokolenia. Umożliwia kontakt z bliskimi i ze światem. Ułatwia życie – pozwala łatwo i szybko dotrzeć do praktycznych informacji. **Doświadczenia programu realizowanego przez OFOS w Opolu** pokazują, że seniorzy wykazują bardzo duże zainteresowanie edukacją komputerową, jak również ich potrzeby w tym zakresie okazały się bardziej skomplikowane i skonkretyzowane przez osoby przystępujące do kursu.

W trakcie dwuletniej realizacji programu w pracowni komputerowej kursy ukończyło 240 osób w wieku powyżej 50 roku życia. Grupy seniorów były zróżnicowane pod względem doświadczeń

zawodowych i społecznych. Wszystkie jednak osoby łączyła chęć poznania tajników korzystania z komputera i Internetu. Każdy uczestnik kursu podkreślał, że odczuwa strach przed podjęciem nauki ale z drugiej strony motywacja do przełamania tych barier była bardzo silna. Pełny kurs trwa 16 godzin zegarowych. Zajęcia prowadzą wyszkoleni instruktorzy, uczestnicy otrzymali profesjonalnie przygotowany i elegancko wydany podręcznik z przykładami, ćwiczeniami, informacjami dodatkowymi. Program kursu został stworzony specjalnie z myślą o osobach starszych. Podczas kursu seniorzy poznali komputer i internet, nauczyli się m.in. wyszukiwania informacji na stronach www, wysyłania e-maili, porozumiewania się za pomocą komunikatorów. Zapoznali się z takimi pojęciami, jak: czat, forum, grupa dyskusyjna, multimedia. Efektem dodatkowym Akademii w Opolu jest powstały z inicjatywy samych kursantów Klub e-Seniora, którego celem jest dalsza edukacja, ćwiczenie umiejętności obsługi komputera, integracja, zakładanie internetowych forum dyskusyjnych a także wyrażanie i diagnozowanie dodatkowych potrzeb seniorów zainteresowanych udziałem w spotkaniach Klubu.

• **Trener pracy – szansa pełnej aktywności zawodowej dla osób niepełnosprawnych**

Projekt jest realizowany od 1 grudnia 2007 roku. Projekt jest finansowany ze źródeł Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Celem projektu jest aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych oraz pomoc w zatrudnieniu ich na otwartym rynku pracy poprzez stworzenie modelu zatrudnienia wspomaganego. Istotą projektu jest współpraca przeszkolonych trenerów pracy zarówno z osobą niepełnosprawną, jak i z pracodawcą wyrażającym chęć zatrudnienia. Działania nakierowane są na dwa wzajemnie się uzupełniające obszary:

PRACA Z OSOBĄ NIEPEŁNOSPRAWNĄ obejmująca m.in.:

- pomoc w określeniu swoich predyspozycji, umiejętności, mocnych i słabych stron;
- pomoc w wyborze właściwej drogi szkolenia, doksztalcania oraz drogi zawodowej;
- wzmocnianie umiejętności społecznych; nauka samodzielnego poruszania się na otwartym rynku pracy i korzystania z instytucji rynku pracy;
- wsparcie ze strony trenera pracy, doradcy zawodowego oraz psychologa.

Opolskie Forum Organizacji Socjalnych
WSPOMAGANIE PRACODAWCY poprzez:

- udzielanie informacji na temat korzyści, obowiązków oraz wymogów związanych z zatrudnieniem osoby niepełnosprawnej;
- pomoc w stworzeniu profilu stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej;
- pomoc w dopełnieniu formalności związanych z zatrudnieniem osoby niepełnosprawnej;
- towarzyszenie osobie niepełnosprawnej w początkowym okresie zatrudnienia i pomoc w adaptacji do nowego otoczenia i nowych warunków pracy;

- wsparcie pracodawcy oraz współpracowników osoby niepełnosprawnej w pracy z osobą o określonym rodzaju i stopniu niepełnosprawności.

Uczestnikami projektu mogą być, osoby które:

- ukończyły 18 lat,
- są upośledzone umysłowo z orzeczoną znaczną lub umiarkowaną stopniem niepełnosprawności,
- są chore psychicznie z orzeczoną znaczną lub umiarkowaną stopniem niepełnosprawności,
- są niewidome lub głuche z orzeczoną znaczną stopniem niepełnosprawności,
- są niepełnosprawne ruchowo z orzeczoną znaczną stopniem niepełnosprawności,
- są bezrobotne bądź poszukujące pracy – niepozostające w zatrudnieniu, zarejestrowane w powiatowych urzędach pracy bądź uczestniczących w warsztatach terapii zajęciowej.

W projekcie **pomagamy osobom niepełnosprawnym w pełni uczestniczyć w życiu społecznym**. Traktujemy niepełnosprawność jako jedną z cech człowieka obok jego talentów, doświadczenia i marzeń.

- **Aktywna Promocja Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych**

Działanie realizowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych /w odpowiedzi na otwarty konkurs ofert Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego/, zakładało zwiększenie aktywności społecznej osób niepełnosprawnych oraz środowisk osób zaangażowanych w proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

Rezultat został osiągnięty poprzez realizację celów szczegółowych:

1. Identyfikacja potrzeb osób niepełnosprawnych w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej zrealizowano poprzez: przeprowadzenie konsultacji społecznych – zorganizowanych w ramach Dni Otwartych Opolskiego Forum Organizacji Socjalnych w dniach 1 i 2 grudnia 2008 roku, podczas których osoby niepełnosprawne miały okazję uzyskać poradę na temat zwiększenia swojej aktywności społecznej i zawodowej oraz wsparcia jakie mogą uzyskać.
2. Zwiększenie kompetencji osób zaangażowanych bezpośrednio w proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi – zrealizowano poprzez organizację konferencji pt. „Schorzenia psychiczne w aspekcie aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych”, w której udział wzięło 50 osób – pracowników i członków organizacji pozarządowych, pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne oraz jednostek samorządu zajmujących się pomocą. Konferencja szkoleniowa odbyła się w dniu 04.12.2008r
3. Promocja rzecznictwa interesów osób niepełnosprawnych w Województwie Opolskim za pośrednictwem organizacji pozarządowej – zrealizowano poprzez publikację ulotki OFOS.
4. Integrowanie środowiska osób niepełnosprawnych – zrealizowano poprzez organizację imprezy integracyjnej z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych połączonej z warsztatami rozwijającymi umiejętności społeczne uczestników (osób niepełnosprawnych i przedstawicieli środowisk reprezentujących osoby niepełnosprawne, tj. organizacji pozarządowych oraz warsztatów terapii zajęciowej).
5. Promocja i wsparcie aktywizacji zawodowej oraz zatrudnienia osób niepełnosprawnych – zrealizowano poprzez produkcję i emisję spotów reklamowych oraz filmu promującego aktywność zawodową osób niepełnosprawnych w TVP S.A. Oddział Opole oraz pomoc TVP S.A. Oddział Opole w realizacji programu informacyjnego na powyższy temat.

- **Poradnictwo prawne, księgowo i ogólne**

W roku 2008, tak jak w latach poprzednich, organizacje członkowskie ich beneficjenci i inne organizacje pozarządowe mogły korzystać z oferowanych przez Opolskie Forum Organizacji

Socjalnych konsultacji prawnych, księgowych i ogólnych / z zakresu funkcjonowania organizacji pozarządowych, źródeł finansowania, zarządzania organizacją, sprawozdania i rozliczenia projektów, partnerstwa/. Poradnictwo było prowadzone głównie w ramach realizacji projektu Akcja Człowiek, w formie dyżurów w biurze OFOS.

Część porad była kierowana również do organizacji nie zrzeszonych w OFOS a działających na terenie miasta Opola i regionu, jak również do osób indywidualnych, będących w trudnej sytuacji materialnej i rodzinnej, których nie stać było na fachowe porady prawne i koszty z tym związane.

- **Wymiany informacji między organizacjami członkowskimi**

Stalej wymianie informacji pomiędzy organizacjami członkowskimi, a OFOS służyła przede wszystkim strona internetowa www.ofos.opole.pl jak również strony poszczególnych członków oraz mailowa wymiana korespondencji w grupie członków OFOS na temat bieżących i ważnych dla organizacji informacjami [/ofos@op.pl/](mailto:ofos@op.pl).

- **Grupy branżowe**

W roku 2008 z racji kontynuacji projektu Akcja Człowiek odbywały się regularne spotkania grup branżowych /organizacje realizujących swoje cele w tym samym obszarze tematycznym/ działających w OFOS jak również poza federacją. Podczas spotkań grup branżowych, na które byli zapraszani również przedstawiciele instytucjonalni, były dyskutowane zagadnienia ważne dla sektora opolskich organizacji pozarządowych. Organizacje podzielone zostały na trzy grupy:

- „Poprawa sytuacji osób niepełnosprawnych”
- „Pomoc ludziom starszym, zagrożonym i dotkniętym niepełnosprawnością”
- „Praca z dziećmi i młodzieżą zagrożonymi wykluczeniem społecznym”

- **Organizowanie szkoleń dla organizacji członkowskich, beneficjentów organizacji oraz podmiotów współpracujących z OFOS**

Opolskie Forum Organizacji Socjalnych ma statut instytucji szkoleniowej zarejestrowanej w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Opolu. Poprzez realizację celów statutowych w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu w poszczególnych grupach „branżowych” oraz działań Regionalnego Centrum Wolontariatu w roku 2008 prowadzono szkolenia i konsultacje indywidualne z następujących obszarów:

- Prawne aspekty działalności wolontariatu /jak i gdzie szukać wolontariusza, jak współpracować z wolontariuszem oraz jak prawidłowo prowadzić dokumentację dotyczącą omawianej współpracy/.
- Obsługa komputera i Internetu /Akademia E-seniora – przeciwdziałanie izolacji społecznej osób 50 +/.

4. Pozostałe działania statutowe Opolskiego Forum Organizacji Socjalnych

- **Walne Zgromadzenie członków Opolskiego Forum Organizacji Socjalnych**

Odbyło się w dniu 10 marca 2008 roku. Zgromadzenie przyjęło sprawozdanie merytoryczne i finansowe z działalności OFOS za rok 2007 oraz sprawozdanie Komisji Rewizyjnej. W trakcie dyskusji programowej poruszono kilka niezwykle ważnych kwestii dla organizacji członkowskich OFOS co miało swoje odbicie w punktach przyjętej przez delegatów Uchwały Programowej, która uwzględniała w planie pracy na rok 2008 następujące działania:

- Podjęcie kroków zmierzających do ustalenia możliwości i zasad korzystania z mieszkań chronionych dla dorosłych niepełnosprawnych, z zasobów samorządu lokalnego.

Prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych (co stanowi odrębne czynności) należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Zadania w tym zakresie w gminach wykonują ośrodki pomocy społecznej. OFOS współpracuje w tym zakresie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Opolu. Aktualnie nie może tego zadania realizować

na zlecenie gminy, gdyż nie posiada zasobów kadrowych i materialnych. Nasze działania w tym zakresie ograniczają się do lobbingu na rzecz tworzenia większej ilości takich mieszkań przy placówkach pomocy społecznej. w samorządzie

- Przyjęcie jako priorytetowego zadania idei tworzenia Spółdzielni Socjalnych w działaniach organizacji członkowskich OFOS. OFOS złożył dwa projekty w tej kwestii do POKL, jednak nie uzyskał dofinansowania.

- Szeroki udział organizacji członkowskich OFOS w organizacji kolejnej edycji Opolskich Dni Niepełnosprawnych. Zrealizowano poprzez wsparcie wolontariuszami, oraz organizując stoisko promujące działalność organizacji jako federacji.

- Konsekwentny rozwój i poprawa komunikacji między OFOS a organizacjami członkowskimi i samymi organizacjami. Modernizacja strony www, bieżąca jej aktualizacja, stały kontakt mailowy, szeroka informacja poprzez strony www samorządów i lokalne media.

• Zarząd Opolskiego Forum Organizacji Socjalnych

W roku 2008 odbyło się 8 zebrań Zarządu OFOS. O każdym spotkaniu był powiadamiany przewodniczący Komisji Rewizyjnej i w większości zebrań uczestniczył osobiście.

W rezultacie w roku 2008 Zarząd OFOS przyjął 12 Uchwał, które weszły w życie z dniem uchwalenia:

1) Uchwała nr 1 Zarządu OFOS z dnia 23.01.2008r. w sprawie powołania Koordynatora Regionalnego Centrum Wolontariatu przy OFOS

2) Uchwała nr 2 Zarządu OFOS z dnia 23.01.2008r. w sprawie przyjęcia standaryzacji działań Wspólnoty Roboczej Związków Organizacji Socjalnych /WRZOS/

3) Uchwała nr 3 Zarządu OFOS z dnia 23.01.2008r. w sprawie przyjęcia do grona organizacji członkowskich OFOS Stowarzyszenia Przyjaciół Chorych „Nadzieja” w Namysłowie.

4) Uchwała nr 4 Zarządu OFOS z dnia 20.02.2008r. w sprawie zwołania Walnego Zebrania członków Opolskiego Forum Organizacji Socjalnych

5) Uchwała nr 5 Zarządu OFOS z dnia 7.05.2008r. w sprawie wdrożenia programu księgowego i obsługi księgowej w programie „Trener Pracy – szansa pełnej aktywności zawodowej dla osób niepełnosprawnych”

6) Uchwała nr 6 Zarządu OFOS z dnia 7.05.2008r. w sprawie przyjęcia w poczet organizacji członkowskich OFOS, Filii Opolskiego Stowarzyszenia Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Prudniku

7) Uchwała nr 7 Zarządu OFOS z dnia 7.05.2008r., w sprawie przyjęcia w poczet organizacji członkowskich OFOS, Stowarzyszenia Przyjaciół Misji Franciszkańskich im. O. Dominika Kiescha

8) Uchwała nr 8 Zarządu OFOS z dnia 3.07.2008r., w sprawie powołania nowego Koordynatora Regionalnego Centrum Wolontariatu przy OFOS – Pani Ilony Moskal.

9) Uchwała nr 9 Zarządu OFOS z dnia 3.07.2008r. w sprawie powołania na stanowisko społecznego dyrektora biura OFOS pani Doroty Piechowicz

10) Uchwała nr 10 Zarządu OFOS z dnia 3.07.2008r., w sprawie upoważnienia do opracowywania i uczestnictwa w realizacji projektu dotyczącego spółdzielni socjalnych

11) Uchwała nr 11 Zarządu OFOS z dnia 3.07.2008r., w sprawie zatwierdzenia standardów Wspólnoty Roboczej Związków Organizacji Socjalnych /WRZOS/

12) Uchwała nr 12 Zarządu OFOS z dnia 3.07.2008r., w sprawie przyjęcia w poczet organizacji członkowskich OFOS Stowarzyszenia Rodziców i Przyjaciół Dzieci Niepełnosprawnych „Integracja” w Ozimku.

- **Działania OFOS w okresie styczeń – grudzień 2008 rok były finansowane z następujących źródeł:**

- Niemiecka Fundacja Loteryjna Aktion Mensch / „Akcja Człowiek”/
- Firma UPC Polska
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
- Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego
- Urząd Miasta Opola
- Wspólnota Robocza Związków Organizacji Socjalnych /WRZOS/
- składki członkowskie

Opolskie Forum Organizacji Socjalnych